בעזרת השם יתברך

אשי ישראל

השיעור השבועי

מפי פורינו הרה"צ
רבי **יצחק שמואל אהרן לעזער** שליט"א

גליון
תפ"ג

פרשת
כי תצא
תשפ"ה

השיעור נמסר ביום ד', בשעה 23:30, ניתן להאזין בקו:
בארץ ישראל: 077-2233-223, בארה"ב: 845-510-6314

חסדי השם יתברך, אנחנו אוחזים בפרשת **כִּי תֵצֵא**, שזה תמיד סמוך ונראה ל'צאת השנה', כי פרשת השבוע היא אחת מהפרשיות האחרונות של השנה.

והנה ידוע, שהיה רגיל **רבי נתן ז"ל** לכתוב בשבוע של פרשת **'כי תבוא'** במכתביו: **'כי תבוא לאומן'**, כי פרשת 'כי תבוא' היא בוודאי סמוכה מאד לראש־השנה, וכך היה מעורר תמיד את אנשי־שלומינו: **'כי תבוא לאומן'**! אבל כדי **'לבוא'** לאומן צריכים **'לצאת'** לאומן... ולזה רומזת פרשת **'כי תצא'** - שצריכים **לצאת** כדי **להגיע**...

ודבר זה מעורר אותנו מאד לעניין של **'כַּוָּנַת אֱלוּל'** המבואר בכמה תורות נפלאות של **רבינו ז"ל**, שרבינו מגלה, שכל העניין של חודש אלול מחובר מעניין של 'בקיאות בהלכה' - להיות בקי ב'הַדֶּרֶךְ'!

משל לאדם היוצא לדרך, הרי הוא בוודאי צריך להיות **'בָּקִי בַּדֶּרֶךְ'**, ואי־אפשר לצאת לדרך בלי לדעת להיכן הוא נוסע... צריכים איזה 'מצפן' או 'מפה' כדי לדעת להיכן הולכים...

ובזמנינו, שהקב"ה מסבב שהבריאה תהיה יותר מפותחת, זה שייך בעניין מכשיר ה**'ווייז'**, שאדם כותב את היעד שאליו הוא רוצה להגיע, ומציג לו המכשיר את הדרך אל היעד... והכלל, שבכל ענין אדם צריך איזו הַכָּוָנָה והדרכה - 'אני רוצה להגיע למקום מסוים, ועלי לדעת **איך** להגיע לשם'...

אדם רוצה להגיע לאומן ראש־השנה - איך יגיע? ישנם כמה מיני דרכים: ע"י טיסות, דרך היבשה, על האונייה, עם רכבת, ישנם כל־מיני דרכים, אבל העיקר

לדעת מהו **היעד** שאליו אתה רוצה להגיע, ובשביל זה צריכים **'בקיאות'**...

אומר רבינו, שאותו ענין הוא ב**'דרך־התשובה'**, שאדם צריך להיות **'בקי'**, ובמה? להיות **'בקי ברצוא ובקי בשוב'**; הרי כולנו רוצים לאחוז במידת התשובה, ולהגיע באמת אל **'דרך־התשובה'** האמיתית, ובפרט עכשיו - בסוף השנה, בעת שאנו עומדים כבר כמעט ב**'חצי אלול'**.

הביטוי **'חצי אלול'** הוא ביטוי הנמצא בדברי רבינו, במכתב שכתב קודם נישואיו בזיווג־שני לאביה של המשודכת (מובא בתחילת 'עלים לתרופה' - מכתבי מוהר"ן, מכתב ה'), שמבקש ממנו על זמן החתונה: **'וְלֹא יְאַחֵר מֵחֲצִי חֹדֶשׁ אֱלוּל הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה'**; ומה העניין של **'חצי אלול'**? לפי ענייננו מובן מאד, כי חודש אלול נחלק לשני חצאים, מה הכוונה? כי כאמור, רבינו מסביר, שכדי לאחוז ב**'דרך־התשובה'** צריך להיות **'בקי ברצוא ובקי בשוב'**, **"בקי ברצוא"** הוא העניין של 'התקדמות' - שאדם מתקדם ומתעלה בעבודתו, ומצד שני הוא צריך להיות **"בקי בשוב"** ולדעת איך מחזיקים מעמד גם כשלא כל דבר הולך כמו שציפה ו'סידר' לעצמו...

כי פעמים שאדם משער בדעתו שכבר הכל יהיה בסדר... והכל יהיה 'חָלָק'... והכל 'יעבוד' כפי התכוניות שלו... אבל לא בכל פעם זה הולך כמו שהוא רוצה ומשער בדעתו... **ומה אדם צריך לשער בדעתו? שהוא רוצה כמו שהקב"ה רוצה! הוא מגיע לכזה ביטול, שהוא מבטל את הרצון שלו!** וכלשון המשנה (אבות ב, ד): **'בַּטֵּל רְצוֹנְךָ מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ'** - תבטל את הרצון שלך, ותרצה כמו שהקב"ה רוצה! כשאדם זוכה להגיע לכזה דבר - זו הברכה הכי טובה בחיים...

רבינו אומר (שיחות־הר"ן, סימנים ב', רל"ח): **'וְדַרְכִּי כְּשֶׁבָּא הַיּוֹם, אֲנִי מוֹסֵר כָּל הַתְּנוּעוֹת שֶׁלִּי וְשֶׁל בָּנַי וְהַתְּלוּיִים בִּי עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּהְיֶה הַכֹּל כִּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ'**; הדרך של רבינו היתה, שבכל יום היה אומר להקב"ה: **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי רוֹצֶה הַיּוֹם הַזֶּה לַעֲשׂוֹת "כְּמוֹ שֶׁאַתָּה רוֹצֶה"!'**... כי רק הקב"ה יודע **בדיוק** מה טוב בשביל האדם! ומהו **'טוב'**? אומר רבינו (שיחות־הר"ן, סימן נה[א]): וכי יכולים להסביר מהו **"טוב"**?... אדם אומר: "זה **טוב** לי"... וכי אפשר להסביר מה זה **"טוב"**?!... אומר רבינו: **'טוב' אמיתי אי־אפשר להסביר מהו, רק אין דרך לתאר זאת אז משתמשים עם הביטוי "טוב"... מה תגיד? 'נפלא'... 'נורא'... אין לשון שאפשר לתאר "טוב", אז**

א. זו הלשון שם: פַּעַם אַחַת דִּבֵּר מֵעִנְיַן טוּב הָעוֹלָם הַבָּא, מַה שֶּׁיְּכוֹלִין לִזְכּוֹת עַל־יְדֵי עֲבוֹדַת ה' בֶּאֱמֶת. עָנָה וְאָמַר: מֻכְרָחִין לוֹמַר וְלִקְרוֹתוֹ בְּשֵׁם טוֹב, כִּי אִי אֶפְשָׁר לִקְרוֹתוֹ בְּשֵׁם אַחֵר לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם. אֲבָל בֶּאֱמֶת, אֶפְלוּ שֵׁם טוֹב אֵין שַׁיָּךְ לוֹמַר עַל זֶה, כְּלוֹמַר שֶׁהוּא אֶפְלוּ לְמַעְלָה מִטּוֹב, אַךְ אִי אֶפְשָׁר לְהוֹדִיעַ יוֹתֵר לִבְנֵי אָדָם כִּי־אִם כְּשֶׁמְּכַנִּין אוֹתוֹ בְּשֵׁם טוֹב אֲבָל בֶּאֱמֶת וְכוּ' "עַיִן לֹא רָאֲתָה" וְכוּ':

אומרים: "טוב"! - אפשר לומר "טוב מאד", "נורא טוב", אבל התמצית והנקודה היא שזה "טוב"... ומה באמת הענין של **'טוב'**?

מובא בספרים הקדושים, שהמילה **'טוב'** עולה בגימטריא י"ז **שבע־עשרה**, והוא גימטריא של שֵׁם קדוש: **אהו"ה**, והוא ראשי־תיבות הכתוב בתחילת הבריאה: "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים **אֵ**ת **הַ**שָּׁמַיִם **וְ**אֵת **הָ**אָרֶץ", והשם הזה הוא חיבור של שני השמות הקדושים: שם **הוי"ה** (י-ה-ו-ה) ושם **אהי"ה**, כי **א"ה** זו התחלת השם **אהי"ה**, **ו"ה** זה החלק השני של שם הוי"ה (י-ה-ו-ה), ויחדיו הם שם **אהו"ה**, והלימוד של השם הזה: **'חיבור שמים וארץ'** - הקב"ה ברא "אֵ**ת** **הַ**שָּׁמַיִם **וְ**אֵת **הָ**אָרֶץ", ויש אפשרות לאדם בזה העולם לחבר 'שמים' ו'ארץ' ביחד, ולא רק **'שיש אפשרות'** כזאת אלא **"זו התכלית של הבריאה"**, שזה מה שאומר הפסוק: **"בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים"** - **אֵ**ת **הַ**שָּׁמַיִם **וְ**אֵת **הָ**אָרֶץ"!

והשם הקדוש הזה - **אהו"ה** - הוא בגימטריא **'טוב'**, ללמד לאדם: רצונך לדעת מה זה **'טוב'**? **'טוב'** זה בן־אדם שיודע איך **לחבר שמים וארץ ביחד!** שאצלו אין שום סתירה ביניהם! **הוא מכניס היטב בדעתו שכל מה שקורה בימי חייו - כל מה שהקב"ה מנהיג - הנה הוא מרגיש "בַּשָּׁמַיִם" והנה הוא מרגיש לפעמים "בָּאָרֶץ", והנה לפעמים הוא מרגיש באמצע... הכל זה 'טוב'! הוא מוסר את עצמו לגמרי אל הקב"ה! הוא יודע שהכל אחדות אחת, ואין שום הבדל! ישנו איחוד גמור בין 'שמים' ל'ארץ'!**

אנחנו בני־אדם מגושמים הנמצאים כאן בזה העולם, ועל־כן אדם עלול להרגיש: 'אני כאן למטה בארץ, וממילא אני רחוק מאד מן השמים'... ונדמה לו שֶׁמְּדַבְּרִים מִדְּבָרִים שמאד מאד רחוקים ממנו... אבל לא־כן היא האמת, התכלית היא 'לחבר שמים וארץ' ביחד!

ומובא בדברי רביז"ל (ליקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן כח), שהצדיק נקרא **"כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ"**[ב] (דה"א כט, יא), **ותרגומו** (זוהר בראשית לא:): **"דְּאַחִיד בִּשְׁמַיָּא וְאַרְעָא"** - הוא מאחד שמים וארץ ביחד; כי הצדיקים מלמדים אותנו איך אפשר לחבר שמים וארץ ביחד, ושאדם לא יגיד: 'זה לא בשבילי, אני אדם מגושם מאד, אני נמצא כאן בזה העולם, ויש לי גוף עב וגס, ואמנם הייתי רוצה לשמוע את דברי הצדיקים - למה לא?... אבל זה יותר מדי גבוה בשבילי דיבורים כאלה'... **והצדיקים מלמדים אותנו: יש דרך לאדם איך יזכה להרים את עצמו ולהוציא עצמו ולחבר עצמו אל השמים!**

וזהו **'כַּוָּנַת אֱלוּל'** - **"בקי ברצוא ובקי בשוב"**, שאדם צריך להיות **'בקי'**! ועכשיו

ב. את הפסוק הזה אנחנו מזכירים מדי יום בתפילה - ב"ויברך דויד": **"לְךָ ה' הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ ה' הַמַּמְלָכָה"** וגו', ואז מזכירים את כל המידות הקדושות: **'הַגְּדֻלָּה'** זה מידת החסד, **'וְהַגְּבוּרָה'** זו מידת הגבורה, וכן: **'וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד'**, ואח"כ מידת הצדיק - **'כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ'**.

אנחנו מדברים מאדם שהוא נמצא **'בארץ'** - הוא מאד למטה, מאד נמוך, נמצא במקום שפל מאד, והוא צריך להאמין שיש דרך לעלות מעלה מעלה! יש **דרך** לזה! אבל הוא צריך להיות **"בקי בשוב"** כדי לזכות לזה... זאת אומרת: אתה מרגיש שאתה נמצא כאן למטה בזה העולם, ועליך לדעת שֶׁפֹּה - במקום שאתה נמצא - יש דרך שתזכה לחזור בתשובה! יש דרך להפוך את הכל! אמנם אתה מרגיש שאתה מגושם, אבל אדם שיודע שזה החיים שלו, ואין לו שום עצה אחרת בחיים אלא רק לחזור אל הקב"ה, הוא צריך להאמין, שאם הוא יקח את עצמו בידיים ויחזור בתשובה - הוא יזכה להפוך את הכל מן הקצה אל הקצה! אתה מרגיש ממש בעומק הארץ, ואולי ממש בשאול-תחתית, אבל יש כזאת דרך!

ורבינו אומר, שהלימוד הזה מונח בפסוק (תהלים קלט, ח): **"אִם אָסַק שָׁמַיִם שָׁם אָתָּה"** - זה אדם שנמצא בשמים, לדעת שיש לו עוד הרבה מה להשיג, **"וַאַצִּיעָה שְׁאוֹל הִנָּךְ"** - אדם מרגיש שהוא ממש בשאול-תחתית... הוא **'אציעה שאול'** - הציע לעצמו 'מַצַּע' בשאול-תחתית... 'אני כבר פה מזמן, לא מעכשיו... ומה אתה רוצה ממני?'... **והצדיקים באים ומעוררים אותנו ואומרים לנו: כן, יש דרך לאדם להיות קרוב להקב"ה גם בשאול-תחתית! אפילו אתה חושב ומרגיש שאתה נמצא שם - יש דרך להגיע ל"הִנָּךְ"! אמנם זה 'אַצִּיעָה שְׁאוֹל', אבל: 'הִנָּךְ' - יש אפשרות לאדם להרגיש: אני כאן ביחד עם הקב"ה!**

זהו הגילוי הנורא שרבינו מנסה להאיר את העיניים של כל אחד, שאפילו אם נדמה לך שאתה נמצא בשאול-תחתית - **'אַצִּיעָה שְׁאוֹל'**, אבל: **'הִנָּךְ'** - הקב"ה שם איתך!

ורבי נתן ז"ל כותב בשיחות הר"ן (סי' ש"ב): **פַּעַם אַחַת עָמַדְתִּי לְבָנָיו, וְהוּא זַ"ל הָיָה מֻנָּח עַל מִטָּתוֹ וְנִזְדַּרְזוּ דִּבּוּרִים אֵלּוּ מִפִּיו הַקָּדוֹשׁ, וְאָמַר בְּזֶה הַלָּשׁוֹן: "דֶּרֶך עֵקֶר אִיז מִבֶּטֶן שְׁאוֹל שִׁוּעָתִי" [הָעִקָּר הוּא: "מִבֶּטֶן שְׁאוֹל שִׁוַּעְתִּי"]**; כלומר: העיקר הוא שאדם יֵדע את הדבר הזה: **"מִבֶּטֶן שְׁאוֹל שִׁוַּעְתִּי"** - אפילו אני נמצא בשאול, גם שם אני **מְשַׁוֵּעַ**! אני מקיים את הכתוב (שמות ב, כג): "וַיֵּאָנְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וגו' וַיִּזְעָקוּ וַתַּעַל שַׁוְעָתָם אֶל הָאֱלֹקִים"; ויתקיים (תהלים קמה, יט) "וְאֶת שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם" - זו הַ'שַּׁוְעָה' של האדם, שהוא צועק להקב"ה! אתה מרגיש בשאול-תחתית? דייקא שם: "מִבֶּטֶן שְׁאוֹל שִׁוַּעְתִּי"! תצעק להקב"ה! תבקש: 'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, רַק אַתָּה יָכוֹל לְהַצִּיל אוֹתִי!' - מצידי אני מרגיש שכבר ניסיתי את הכל... אני לא מוצא את עצמי... אני לא מוצא את הכוחות להתקדם ולעשות משהו... אבל אני מגיע לכזה ביטול שאני מבין: **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, רַק אַתָּה יָכוֹל לַעְזוֹר לִי!'...**

כשאדם מגיש למצב הזה - הוא כבר בדרך אל הישועה! כשיש לו באמת החלטה גמורה שאין בידו לעשות שום דבר, אלא רק לפנות אל הקב"ה, וכמו שאומרים ב'הושענא-רבה': **"בִּלְתֶּךָ אֵין לְהוֹשִׁיעַ"** -

שאדם מגיע להחלטה גמורה: **'בְּלֵעֲדֶיךָ, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֵין יְשׁוּעָה!'** - אני כבר ניסיתי את הכל בכל מיני דרכים שונות, וחשבתי בכל פעם שיש לי עצה אחרת, ואמצא 'פטנט' אחר... אעשה ככה ואעשה ככה... אבל שום דבר לא הולך לי... עכשיו מהי העצה שלי? העצה שלך היא למסור את עצמך לגמרי אל הקב"ה! גמרת עם כל העצות והמחשבות שלך, עשית כבר את הכל... ועכשיו נשאר לך רק דבר אחד: **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי מוֹסֵר עַצְמִי אֵלֶיךָ!'** - כשאדם אוחז בזה באמת, ויודע שהקב"ה הוא **"כֹּל יָכוֹל"**, ואפילו שיהיה הוא נמצא מקום שפל וירוד וכו', הקב"ה גדול! ומה שייך להגדיר 'גדול'? הרי זה רק בתור 'כינוי', **והכוונה היא שאתה מוסר עצמך לגמרי אל הקב"ה!** מיד כשאדם זוכה לזה - יש לו כבר את ה'כרטיס'... יש לו מקום להגיע לכל מה שהוא צריך!

וזה נכלל בשיחה הנ"ל של רבינו: **'וְדַרְכִּי כְּשֶׁבָּא הַיּוֹם, אֲנִי מוֹסֵר כָּל הַתְּנוּעוֹת שֶׁלִּי וְשֶׁל בָּנַי וְהַתְּלוּיִים בִּי עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּהְיֶה הַכֹּל כִּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ'**; אשרי הזוכה לקיים זאת, ולהאמין שאפילו אם הוא נמצא ממש **בתחתית הארץ** - אפשר לו לקשר עצמו **לרום השמים**, ואין שום סתירה ביניהם! **זו נקרא תשובה אמיתית!**

והזכרנו לעיל את עניינו של השם הקדוש **אהו"ה** היוצא ממילות הפסוק "**אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ**", והוא מחובר משני שמות קדושים - שם **הוי"ה** (י-ה-ו-ה) ושם **אהי"ה**, והזכרנום לעיל בקיצור, אך אם מתבוננים בזה - סוד גדול מונח בו: השם **אהו"ה** מחובר משמות **הוי"ה ואהי"ה**; רבינו אומר (ליקו"מ ח"א סי' ו), שבחודש אלול מאיר במיוחד השם **אהי"ה**, היינו שאדם מתחיל לעשות תשובה, והוא אומר: **"רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, 'אֲנָא זְמִין לְמֶהֱוֵי' - אני זמין עכשיו להיות! עד עכשיו לא היתה לי שום הויה, פשוט לא הייתי... ומעכשיו אני זמין להיות!"...** - ובפרט אדם שכבר 'הציע' לעצמו מצע בשאול-תחתית, איפה בכלל הוא היה? בשום מקום... אבל **עכשיו** הוא מחליט בעצמו: **זהו זה! אני מתחיל מעכשיו! לא יודע מה עבר עלי, מה קרה לי, לא יודע! אני מתחיל מעכשיו!** אדם שזוכה להכניס בעצמו את העניין הזה, הוא נגאל מכל צרותיו!

בני אדם סובלים כ"כ הרבה בחיים שלהם, ושרויים בכזאת קטנוּת-המוחין ובבלבולים, ירידות ונפילות, והכל למה? בגלל שהם משוקעים בייאוש! אדם אומר: 'אני לא יודע איך אצא מן המקום הזה!'... ותמיד נזכרים מה היה איתם בימי הצעירוּת והילדוּת, וכל מה שעבר עליו בחיים, והוא 'תקוע'... **אבל אדם צריך לדעת: סוד התשובה הוא ש'אני מתחיל עכשיו מחדש! "אנא זמין למהווי" - זה השם של תשובה! זה היסוד של תשובה - שאדם עושה התחלה חדשה ממש!**

וזהו החצי הראשון של השם **אהו"ה**, שהוא חציו הראשון של השם **אהי"ה** -

"אֶ֥ת הַ֝שָּׁמַ֗יִם", וזה ענין של **'בקי ברצוא'**[ג], שאדם חזק בדעתו: **'אנא זמין למהווי - אני רוצה באמת!** אדם אומר: הלוואי שאזכה ל**"את השמים"** - אני רוצה להגיע לזה! [אגב, גם בעניין **'שָׁמַיִם'** - אצל כל אחד זה כפי ענייננו... תינוק וילד קטן מסתכל על הגג והוא חושב שזה השמים... הוא רק יוצא לחוץ - וזה כבר 'השמים'... והוא לא מבין מה זה 'שמים' - שיש אוויר השמים, ויש החלל של השמים, וכן הלבנה והכוכבים וכו', וגם אדם שהוא כבר יותר מבוגר ומבין מעט - גם זה עדיין כלום... וכי זה 'השמים'?... **ובפרט ברוחניות - זה בלי סוף...** אבל לכל הפחות הוא משתוקק לזה! 'אני לא מתייאש, אני משתוקק לזה!'...].

וכדי שיושלם השם **אהו"ה** - מיד מחברים אל **הא'ה'** את החלק השני - **ו'ה'**: "וְ֝אֶת הָ֗אָרֶץ", שזה ענין של **'בקי בשוב'**, שאדם זוכה לקשר את כל הגשמיות אל הרוחניות! - 'אמנם עדיין אני נמצא כאן בָּאָרֶץ, אבל אני דבוק למעלה!'...

כי ישנם בני אדם, שהם טועים במחשבתם לומר: 'אני רוצה באמת להיות איש כשר, אני רוצה להתקרב אל הקב"ה, אז זהו זה! אני הולך 'מן הקצה אל הקצה'!'... והוא מתחיל לעשות דברים משונים... ודבר זה קורה הרבה פעמים אצל בעלי-תשובה, שהם אכן באמת רוצים לצאת מן המקום השפל שלהם, אז מחליטים: 'זהו זה! אני זורק את הכל, מפקיר את הכל!' - ולא משנה לו האשה והילדים, ואפילו אם הוא נשוי ויש לו משפחה - הוא זורק את הכל ולא אכפת לו כלום... והוא מתחיל לשנות את כל הלבוש שלו ואת כל החיים שלו וכו', **אבל דבר כזה לא מחזיק מעמד! למה? כי זה בלי הבקיאות שצריכין!**

רבינו אמר בפירוש בשיחות־הר"ן (סי' נא): **'הֶ֝פְקֵרוּת אֵין צְרִיכִים'** - לא צריכים הפקרות! והוסיף רבינו ואמר: **'אַף-עַל-פִּי שֶׁבֶּאֱמֶת אֲצִלִי אֵינוֹ נִקְרָא הֶפְקֵרוּת כְּלָל, אַדְרַבָּא לְהֵפֶךְ, כְּשֶׁרוֹדֵף אַחַר עִסְקֵי עוֹלָם הַזֶּה וְרָחוֹק מֵעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶהוּ מֻפְקָר בֶּאֱמֶת'** - כי 'הפקרות' באמת הכוונה אדם שלא אכפת לו בכלל מהחיים שלו, והוא מנהל את חייו כמו כלום, רח"ל... זו 'הפקרות'! **'אַךְ אַף-עַל-פִּי-כֵן אֲפִלּוּ מַה שֶּׁנִּקְרָא אֵצֶל הָעוֹלָם הֶפְקֵרוּת, דְּהַיְנוּ מִי שֶׁמַּפְקִיר כָּל עִסְקֵי עוֹלָם הַזֶּה מִכָּל וָכֹל וְעוֹסֵק רַק בַּעֲבוֹדַת ה' שֶׁזֶּהוּ אֵצֶל הָעוֹלָם הֶפְקֵרוּת, גַּם זֶה אֵין צְרִיכִים, כִּי יְכוֹלִים לִהְיוֹת אִישׁ כָּשֵׁר בְּלִי הֶפְקֵרוּת'**; כלומר, שאדם פתאום עוזב את הכל וברח... למשל: הוא נוסע בחודש אלול למירון ויושב שם כל היום... והוא טוען: 'אני עכשיו עסוק בתשובה, ולא אכפת לי כלום'... **אבל כמה דבר כזה יכול כבר להחזיק מעמד?!...**

אמנם עכשיו יש לך 'ברען' והתלהבות, אבל "למעשה" אתה נמצא פה ע"ג הקרקע... אם אתה כבר ב'עולם הנשמות' - בסדר... אבל עדיין אתה חי ב"ה, ואתה

ג. דברים אלו שאנחנו מסבירים - אינם דברים עמוקים, ואפשר להבינם.

נמצא כאן בזה העולם, א"כ איך אתה יכול לנתק את עצמך לגמרי מגשמיות העולם הזה?!... **זו לא דרך הצדיקים! דרך הצדיקים היא ללמד לאדם איך אפשר לחבר שמים וארץ ביחד! הצדיקים מלמדים אותך איך אפשר לך להתחתן, להקים בית, לגדל ילדים ולהביא פרנסה, ובאותו זמן להיות דבוק בהקב"ה, ואין שום סתירה ביניהם! ואדרבה, זה השם השלם!**

ולכן איתא בזוהר (פרשת בראשית) על השם הזה - **אהו"ה**, שיוצא מר"ת "**אֵ**ת הַ**שָּׁ**מַ**יִ**ם **וְ**אֶת **הָ**אָרֶץ", שהוא "**הגושפנקא**" - דהיינו '**החותמת**' - של שמים וארץ, וזהו הלימוד האמור: '**חותמת**' היינו שאדם יכול 'לחתום' מתוך הבנה אמיתית: **אני אמנם כאן בזה העולם הגשמי, ובאותו זמן אפשר לי להיות דבוק בהקב"ה, ואין שום סתירה ביניהם!** זהו הסוד של השם **אהו"ה**.

וזהו כל העניין של **חודש אלול** - לחבר את שני העניינים האלו ביחד, שמצד אחד אני מושך עצמי אחר הקדושה, בבחינת "**אֲ**נִי **לְ**דוֹדִי" - אני מחפש תמיד להתקרב אל הקב"ה בכל מה שאני יכול, אבל באותו זמן: "**וְ**דוֹדִי **לִ**י" - אני מבין שיש לו התחזקות, ואני יודע היטב שאני מוכרח את זה כי סוף כל סוף אני עדיין כאן בזה העולם, ופה אני חי, ואני צריך לדאוג למשפחה שלי - אם זכיתי ב"ה להתחתן ולהקים משפחה, ואם עדיין לא זכיתי להתחתן - אני צריך לבקש את הקב"ה: '**רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תַּעֲזֹר לִי לְמְצֹא אֶת בַּת זוּגִי**!' - שזה חלק מ'**כַּוָּנַת אֲלוּל**', וכמו שמובא בדברי רביז"ל בפירוש (ליקו"מ ח"ב סימן פ"ז), ש'**כַּוָּנַת אֲלוּל**' זה ענין של '**מציאת הזיווג**'.

ו'**מציאת הזיווג**' יש לה כמה פירושים: תחילה בפשטות - שאדם יזכה למצוא את בת-זוגו; יש בני אדם שיש להם לכל מיני דמיונות, ודוחים שידוכים בטענה של "זה לא בשבילי; עדיין יש לי זמן"... יש לו כל מיני חשבונות... **אבל הוא לא מבין שהזמן חולף ועובר מהר מאד! הימים, החדשים והשנים פורחים! הנה התחלת להיכנס לפרשת שידוכים, והנה אתה כבר בן עשרים, עשרים ושתים, עשרים ושלוש, עשרים וחמש, שלושים, והנה עכשיו תחפש...** ולמה? כי כבר שהוא התחיל - היו לו כל מיני חשבונות, 'זה לא' ו'זה לא', והוא מחכה ומחכה... **אבל אדם לא יודע שזה הס"מ ש'עובד' עליו ומנסה לעקור אותו משורשו! אתה דוחה את השידוך שלך בידיך! הלוא הביאו לך כ"כ הרבה פעמים הצעות - פעם אחת, פעם שניה - ואתה עדיין מתמהמה...**

אז זה ענין של '**מציאת הזיווג**' - שאדם צריך להחליט בעצמו: 'אני יודע שזו התכלית - אני צריך להתחתן ולהקים בית!' והוא אומר: '**הלוואי שמישהו בעולם ירצה להתחתן איתי... הלוואי**'... ואם אכן מציעים לו משהו - '**הלוואי**'... זה ענין '**מציאת הזיווג**' בפשטות.

מוסיף רבינו ואומר, שהנה אדם זכה אכן להתחתן, וכי אז נגמר ענין של '**מציאת הזיווג**'?... הלוא צריכים רחמים רבים

שהכל יסתדר והכל יהיה על מכונו... **זכית להתחתן? עכשיו צריכים שלום-בית... שלא תחזור בחזרה להיכן שהיית...** אם התחתנת, ואתה מתנהג כפי שהתנהגת בהיותך בחור, ואתה חושב שכך תנהל את החיים שלך, יש לך אכזבה גדולה...

ורבינו מסביר שם - בתורה פ"ז - שהסוד של **'כְּנֶסֶת אֱלוּל'** הוא ענין של **"תֹּאבֶה הָאִשָּׁה"** (בראשית כד, ח), דהיינו שיש דרך שאדם יכול להפוך את הכל שיהיה כמו שצריך, ואומר רבינו שזה **תלוי באדם!**

הבה ונתבונן: היכן נאמר הפסוק הזה? אצל אליעזר עבד אברהם, בעת שהלך לחפש שידוך בשביל יצחק אבינו, והוא אמר: **"אוּלַי לֹא תֹּאבֶה הָאִשָּׁה לָלֶכֶת אַחֲרַי אֶל הָאָרֶץ הַזֹּאת"** וגו'; ואומר רבינו, ששם מרומז הענין האמור: אתה מפחד שתהא איזו מניעה וכו'? הנה אני נותן לך סוד, אני נותן לך עצה איך שיהיה **"תֹּאבֶה הָאִשָּׁה"** - שיהיה **שלום-בית**, ויהיה רצון אחד עם השני!

ואכן, זה מדובר על **סגירת השידוך** מלכתחילה - שצריכים 'רצון', כי לפעמים לא רוצים... הן אדם בעצמו לא רוצה, והן שהוא מתנהג בצורה כזו - שֶׁלָּמָּה מישהו בכלל ירצה לקחת אותו?!... אבל יש ענין שאדם מתחיל לבטל את עצמו להקב"ה, שהוא מתחיל עם **"כְּנֶסֶת אֱלוּל'**, שזה ענין של **"אֲנִי לְדוֹדִי"** - הוא מתחיל לבטל את עצמו להקב"ה ולמסור את עצמו להקב"ה, אז לאט לאט הוא יראה שיש ענין של **"תֹּאבֶה הָאִשָּׁה"** - שפתאום הכל הסתדר... הנה השידוך נסגר ב"ה, הנה הוא זכה להתחתן וה'שלום-בית' בתכלית השלימות... אבל על זה צריכים בקיאות עצומה!

ומעתה נתבונן: ממה אנחנו מדברים כאן? מְדַבְּרִים מְדֻבָּרִים גבוהים - **'דרך התשובה'**, איך יזכה האדם לשוב בתשובה שלימה, ומה אומר רבינו? שזה ענין של 'מציאת הזיווג' - **"תֹּאבֶה הָאִשָּׁה לָלֶכֶת אַחֲרֶיךָ"**... ולכאורה יפלא: מה הקשר ביניהם?... אדם תוהה: 'אני חשבתי שאשמע עכשיו שיעור על **'לחזור בתשובה'** ולתקן כל מה שעשיתי ע"י שתביא לי פירוט של עשיית דברים שעליי לעשות - אולי צריכים לצום... לעשות סיגופים... ומה אתה עכשיו מספר לי עכשיו סיפורים של 'אני צריך להתחתן', 'צריך שלום-בית'?! זה כבר סיפור אחר'... **אבל בא רבינו ואומר: זה לא 'סיפור אחר'! זה אותו דבר! זה הולך ביחד! מוכרחים את זה! אם אדם רוצה לדעת האם הוא על הדרך הנכונה - בזה יכול לבחון בעצמו: אם בבית שלו הכל בסדר - אז אתה באמת ב'דרך התשובה'! אז אתה בדרך הנכון! זה הסימן!**

וזה כלול במה שרבינו אומר (ליקו"מ ח"א סי' רג): **'מִסְפּוּרֵי דְּבָרִים שֶׁל הַנְּשִׁים יְכוֹלִים לֵידַע מַעֲמָד הַשְׁכִּינָה אֵיךְ הִיא אוֹחֶזֶת כָּעֵת, וְזֶה שֶׁכָּתוּב אֵצֶל מָרְדְּכַי** (אֶסְתֵּר ב, יא)**: "שֶׁהָיָה מָרְדֳּכַי מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי חֲצַר בֵּית הַנָּשִׁים לָדַעַת אֶת שְׁלוֹם אֶסְתֵּר", וְאֶסְתֵּר הִיא הַשְׁכִּינָה, כִּי מָרְדְּכַי הָיָה מַשִּׂיג זֹאת, לֵידַע שְׁלוֹם הַשְׁכִּינָה**

מֵחֲצַר בֵּית הַנְּשִׁים עַל יְדֵי סִפּוּרֵי דִּבְרֵיהֶם'; מוהרא"ש הקדוש היה תמיד מסביר את העניין הזה: **אתה רוצה לדעת איפה השכינה הקדושה ומה מַּעֲמָדָהּ? תסתכל איך אתה מתנהג בבית! תשמע מדיבורי הנשים! אם בבית הכל בסדר, ויש דיבורים טובים, יש רוגע, אהבה ואחדות בבית - השכינה הקדושה שם! תדע שהשכינה הקדושה שורה שם!** וכמו שהגמרא אומרת (יז.): '**אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ - שְׁכִינָה שְׁרוּיָה בֵּינֵיהֶן**'...

אנשים חושבים שאפשר לדעת מה עובר עליהם על־ידי 'קריאת הידיים' שלהם... או על־ידי 'חכמת הפרצוף' - שרואים עליהם, וכך יודעים היכן אוחזים... **אבל זהו המורה הכי גדול היכן אדם אוחז - 'אני רוצה לשמוע מה קורה בבית שלך; תספר לי מה קורה בבית'...** ואם אתה מספר שיש 'בלגן' אחד שלם, ואתה מדבר על אשתך בזלזול - או להפך, אשה מדברת על בעלה בזלזול, אז ככה יודעים '**בדיוק**' איפה אתה נמצא... כך תדע בדיוק את '**מעמד השכינה**' - שהיאדיין עומדת מרחוק, ומחכה ומצפה '**אולי עוד אוכל להיכנס לבית הזה**'...

וזו '**כַּוָּנַת אֱלוּל**' - אדם יודע: זו 'הכוונה של אלול', שאני עושה את הכל כדי להתקדם לרוץ אל הקב"ה - "**בקי ברצוא**", אבל באותו זמן אני "**בקי בשוב**" - יחד עם בני־ביתי: האשה וילדים! אני מעלה אותם ומחזק אותם, ויודע איך לרדת אליהם, ואני יודע שזו השלימות! זהו הקשר האמיתי!

וזהו הסוד של השם **אהו"ה**, שהוא ה'**גושפנקא**' - החותמת - של חיבור שמים וארץ ביחד! וזה מתאים ביותר לימים קדושים אלו, שאנחנו מבקשים "כָּתְבֵנוּ לְחַיִּים", ואח"כ: "**חָתְמֵנוּ** לְחַיִּים", והנה אומר הזוהר: ה'**חתימה**' היא בשם הקדוש הזה... אתה רוצה '**חתימה טובה**'? מאחלים בימים אלו: 'כתיבה **וחתימה** טובה', מהי ה'חתימה' הזאת? **לחבר שמים וארץ ביחד!** שזה ה'**טוב**' האמיתי, ועל־כן "**אֵ**ת **הַ**שָּׁמַיִם **וְ**'אֵת **הָ**'אָרֶץ" גימטריא '**טוב**'; אתה רוצה '**חתימה טובה**'? אני מאחל לך "**חתימה טובה**" - שתראה איך **אתה** נראה ואיך **הבית** שלך נראה, האם הוא בנוי על־פי '**חותמת**' השם הקדוש אהו"ה שעולה כמנין '**טוב**', וככה תדע שיש לך 'כתיבה טובה' ו'**חתימה טובה**'...

ואותו דבר בעניין הנסיעה לרבינו; אדם אומר: 'זהו, אני בורח מהבית... אין לי כח'... **ורבינו מחזיר אותך הביתה!** אל תחשוב לעצמך: 'הגעתי לאומן - אישאר פה כבר... טוב לי פה... מה חסר לי פה?'... רבינו מחזיר אותך בחזרה ואומר לך: '**לך הביתה**'!...

פעם הגיעו **רבי נתן ז"ל** במסירות־נפש עצומה לרבינו, והיה אצל רבינו כמה זמן, וכשנכנס לרבינו, ענה ואמר לו רבינו: "**סע לחיים ולשלום!**" [בלשונו באידיש: '**פאר געזונטערהייט**'], ורבי נתן אמר שזה היה בשבילו לימוד נורא מאד שקיבל מרבינו במילים אלו! למה? אומר רבי נתן: **הרי הייתי כבר כמה שבועות אצל רבינו, והרגשתי שאני כבר נשאר פה.. מה אני צריך לחזור?... יש לי מניעות - מאשתי, מחמי,**

מהאבא שלי, ומה חסר לי פה אצל רבינו הקדוש? פה יש לי גן־עדן... וכי יש יותר טוב מזה?!... אבל רבינו הקדוש גילה לו אז את הסוד האמור: **אתה רוצה 'טוב'? תחזור הביתה, ודייקא שם תראה איך לקשר את כל הבית שלך אל הקב"ה! זה נקרא 'טוב'!**

אדם אומר, רחמנא ליצלן, שהוא ילך להתגרש, וכך הוא יתפטר מהכל ויהיה לו טוב... **אתה נכנס, רחמנא ליצלן, בתוך עומק ההפך מ'טוב'! זה רק הפֶּתח שדרכו אתה נכנס לשם!** רבינו אומר בשיחות־הר"ן (סימן רסג[ד]) שהסמ"ך־מ"ם הוא מאד מאד ערמומי ועושה הכל כדי לגרום פירוד, רחמנא ליצלן, ועוד יותר מזה - גורם שיתנתקו לגמרי, חס־ושלום רח"ל!

מוהרא"ש היה אומר בשם צדיקים, שהמילה **'גאט'** בלשון אידיש פירושה **'השם יתברך'**[ה], נמצא שאם אדם מוציא ח"ו את **האל"ף - 'אלופו' של עולם**, מתחברות שתי האותיות הנשארות יחדיו - ונעשה צירוף של **'גֶּט'[ו]**, רחמנא ליצלן... **השם ישמור!** וזה בדיוק ההפך ממה שאנחנו לומדים עכשיו, ש**'טוב'** אמיתי שהכל מתחבר ביחד! ולהתגרש - זה כלל לא פתרון... אתה מוכרח למצוא לעצמך פתרון איך **להפוך** את זה! ואכן, זה לא קל לפעמים, כי כל אחד מאשים את השני - הבעל מאשים אשתו, האשה מאשימה את בעלה [כי־כן הוא כמעט תמיד - שזה הולך באופן **'דו־סטרי'**, משני הכיוונים...], אבל אם זוכים להגיע אל הצדיק - שהוא עוסק בשלום־בית - הוא מכניס באדם שכל...

וכך מובא בדברי רבינו בליקו"מ ח"ב סי' פ"ט, שהיא באותו עמוד של תורה פ"ז הנ"ל, ואכן תורות אלו מקושרות יחדיו (ובמהדורה זו הן נמצאות באותו עמוד) - תורה פ"ז גבי סוד 'כוונת אלול', ואח"כ תורה פ"ח - שאסור לאכול פרי קודם גמר בישולו, ומיד אח"כ תורה פ"ט, שבה אומר רבינו: **'הַדַּעַת מְשַׁדֵּךְ כָּל הַשִּׁדּוּכִים'** - הצדיק הוא משדך את כל השידוכים, שע"י שיבוא לשמוע תורה מפי הצדיק - יזכה למצוא את זיווגו.

והנה אדם חושב זאת בתור "סגולה": **אני אגיע אל הצדיק, אשמע ממנו תורה, ואמצא**

ד. זו הלשון שם: **סִפֵּר לִי אֶחָד שֶׁהָיָה מְשִׁיחַ עִמּוֹ ז"ל מֵעִנְיַן בְּנֵי הַנְּעוּרִים שֶׁשָּׁכִיחַ מְאֹד שֶׁנַּעֲשֶׂה קִלְקוּל בֵּינֵיהֶם וּבֵין נְשׁוֹתֵיהֶם וְנִפְרָדִים זֶה מִזֶּה אֵיזֶה זְמַן, וְלִפְעָמִים נַעֲשֶׂה מִזֶּה פֵּרוּד לְגַמְרֵי חַס וְשָׁלוֹם. אָמַר שֶׁזֶּה מַעֲשֵׂי בַּעַל דָּבָר שֶׁמְּנִיחַ אֶת עִצְמוֹ עַל זֶה מְאֹד לְקַלְקֵל הַשָּׁלוֹם שֶׁל בְּנֵי הַנְּעוּרִים כְּדֵי שֶׁיִּתְפְּסוּ בְּמְצוּדָתוֹ חַס וְשָׁלוֹם עַל יְדֵי זֶה. כִּי הוּא אוֹרֵב עַל זֶה מְאֹד לְתוֹפְסָם בִּנְעוּרֵיהֶם עַל יְדֵי קִלְקוּל הַשָּׁלוֹם בַּיִת חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁגּוֹרֵם בְּעַרְמוּמִיּוּתוֹ לְקַלְקֵל הַשָּׁלוֹם שֶׁבֵּינֵיהֶם. וְהָאֲרִיךְ בְּשִׂיחָה זֹאת.**

ה. וכמוזכר בדברי רביז"ל (ליקו"מ ח"ב סי' סו) גבי "מחרת יוה"כ", שמכונה בשם **'גאט'ס נאמען'** - שֵׁם ה'.

ו. מובא בדברי הגאון מוילנא זי"ע הטעם שנקרא דווקא כך, כי שתי אותיות אלו - **ג'ט'**, אינן כתובות ברצף בתורה הקדושה; **אין בכל התורה כולה שום מקום ששתי אותיות אלו מחוברות יחד! אותיות אחרות - 'כן' מוצאים שכתובות יחדיו, אבל ג' וט' לא..**

את זיווגי... מצאתי 'סגולה למציאת הזיווג'... אבל העניין הוא הרבה יותר עמוק מזה: אם אתה תגיע אל הצדיק, ה'בר־דעת', הוא יכניס בך דעת ושכל, שתדע איך 'למצוא את הזיווג' שלך, הן לגבי 'מציאת הזיווג' בפועל ממש - למצוא שידוך, שהצדיק יוציא ממך את כל השטויות והדמיונות שלך - **מספיק כבר עם כל ה'פטנטים' וחשבונות של 'אני ככה וככה, ולא מתאים לי'... תעזוב את זה כבר! אתה כבר לא כ"כ צעיר, והגיע הזמן להתחתן! 'מציעים לי? אני מוכן!'...**

וכמובן, לא אומרים לך ח"ו שתיקח גם הצעה של בעלת־מום, ח"ו... אלא מציעים איזה שידוך, ויש לו כל־מיני בלבולים - 'זה לא בדיוק מה שחיפשתי... אחכה עוד קצת'... **ולכן עליך להגיע אל ה'בר־דעת' שהוא יכניס בך קצת שכל - טיפה של שכל - שתבין שזה מה שצריך לעשות, ועליך להוריד קצת את עצמך, וכמובא בגמרא** (יבמות סג.)**: 'נחית דרגא' - תרד קצת, 'ונסיב איתתא' - ותתחתן...** אדם שהוא מרגיש עצמו גבוה, הוא חושב 'מי אני... הנסיך הגדול'... **אז בוודאי תחכה ותחכה...**

וכן הוא לעניין **'שלום־בית'** - הצדיק מכניס בך דעת ושכל איך תתנהג בבית, ואף שישנם כל־מיני חשבונות שונות וכו' - תדע איך 'לחבר', שזה כל הסוד של 'דעת' - ענין של 'חיבור', כי **'דעת'** בעצמו איננו **ספירה**, אלא יש **כתר, חכמה, בינה**, ואח"כ **חסד וגבורה** וכו', ו**'דעת'** הוא חיבור בין 'חכמה ו'בינה' [או בין 'חסד' ו'גבורה' - זה אותו ענין], וזהו כל העניין האמור - **סוֹד כַּוָּנַת אֲלוּל**, שאדם יודע איך לחבר את הכל ביחד - **'בקי ברצוא' ו'בקי בשוב'**.

זה מה שהצדיקים מלמדים אותנו, וזה אחד מהחידושים הגדולים של רבינו ז"ל; מוהרא"ש הקדוש היה תמיד אומר, שזוהי תמצית לימודי רבינו - **איך לחבר שמים וארץ ביחד**, ומוהרא"ש היה 'דוגמא חיה'! **מי שלומד את הספרים של מוהרא"ש, ושמע את השיחות של מוהרא"ש, יודע שהכל סובב על אותו קוטב ואותו ענין: להראות איך אפשר 'לחבר שמים וארץ ביחד'!** ולכן מוהרא"ש מסר נפשו כל החיים שלו על **'שלום־בית'** - לעשות שידוכים, לזווג זיווגים, ולהשרות שלום בבתי ישראל, ולזה צריכים דעת נפלאה - איך לחבר את שני ההפכים האלו ביחד, ודווקא **'שני הפכים'**, וכמו שאומר רבינו (ליקו"מ ח"א סי' פ'): **'שלום'** הוא דווקא **בין שני הפכים**; אם אנחנו באותה דעת ובאותו אופי, ואנחנו מבינים אחד את השני - זה לא נקרא **'שלום'**... 'שלום אמיתי' הוא 'שני הפכים' ממש - מזרח ומערב, צפון ודרום, אש ומים, יום ולילה, שני הפכים באמת! **ודייקא הם מתחברים ביחד - זה נקרא 'שלום'!**

וזה מה שהקב"ה רוצה, וזה מה שהוא עושה, בבחינת: **"עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו"** - הקב"ה עושה שלום בין מיכאל לגבריאל, שהם שני מלאכים השונים מאד אחד מהשני: 'מיכאל' הוא בבחינת 'חסד', ומרמז על כל ענייני 'חסד' - כמו 'מים' וכו', ו'גבריאל' זה אש וגבורה וכו', והקב"ה

'עושה שלום במרומיו' - עושה שלום ביניהם, והם מתאחדים ביחד!

ובליל־שבת־קודש, כשאומרים **"שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם"** אחר שנכנסים לבית, אנחנו אומרים שלום לכולם ביחד - הן למלאך מיכאל, והן למלאך גבריאל, לכולם! וזה ה'שלום־בית' שזוכים **ביותר** בשבת־קודש, **כי בשבת צריכים להיזהר ביותר בשלום ואהבה בבית!** ואכן, זה ניסיון גדול לאדם, ובפרט בשבת - צריך למסור נפשו שיהיה שלום־בית!

ובפרט בערב־שבת ישנם הרבה ניסיונות בעניין **שלום־בית** - שאדם בא בהקפדה: "למה הכל כבר לא מוכן?!"... והוא מתחיל לצעוק ולהתרגז וכו', **אתה שואל 'למה לא מוכן' - ומה "אתה" עשית כדי להכניס את השבת?!...** - 'כן, אני עבדתי קשה כל השבוע, הלכתי להפצה, הבאתי כסף, ואני צריך שהכל יהיה מוכן'... **בסדר, עשית הפצה, הלכת לעבודה, אבל כשמגיעה השבת - איך אתה יכול להפיל את כל העול על אשתך?!...**

וגם אם יש לך משהו לומר - למה אתה צועק "למה לא מוכן" וכו'?!... **אבל זו עבודת הס"מ בערב שבת - שהוא רוצה שהשבת תיכנס מתוך מחלוקת ומריבה, רחמנא ליצלן, והזוהר הקדוש אומר שעל זה נאמר האיסור בתורה** (שמות לה, ג) **"לֹא תְבַעֲרוּ אֵשׁ בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת"...**

ואכן, זה דבר מאד מעניין, שמכל ל"ט מלאכות שבת - **רק** מלאכה זו כתובה בתורה; דהנה בפרק שביעי של במסכת שבת מנויים כל שלושים ותשע המלאכות האסורות בשבת - החורש והזורע והקוצר וכו', אבל שום מלאכה לא כתובה בתורה בפירוש, אלא רק למדים ממלאכת המשכן - שֶׁמַּה שהיו עושים במשכן, אסור לעשות בשבת; ורק מלאכה אחת מכל ל"ט המלאכות כתובה בתורה - מלאכת **'הבערה'**, להדליק אש בשבת - **"לֹא תְבַעֲרוּ אֵשׁ בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת"**, ואומר הזוהר הקדוש: זה סובב על איסור 'הבערת אש' של מחלוקת ומריבות וקטטות בשבת! **הזוהר אומר שזה 'חילול שבת', רחמנא ליצלן!** אדם חושב שהוא "שומר שבת", **ולא מעלה על דעתו שאם כל הבית מלא עם אש של מחלוקת ומריבות - זה 'חילול שבת'!**

כי דווקא בשבת ישנם הניסיונות הכי קשים בזה, כי אז הילדים נמצאים בבית, ולפעמים גם מגיעים אורחים ושאר בני משפחה, ולפעמים מגיע החם והחמות, הדודים והדודות, הגיסים והגיסות, **ובאמת אם אדם יודע שהעניין הזה של האירוח בשבת גורם למחלוקת - הכי טוב להתחמק... אם יש לך שֵׂכֶל, ואתה יודע שזה גורם מחלוקת - אין ענין שתכניס עצמך בתוך ניסיונות...** אבל לפעמים זה בלתי אפשרי להתחמק, ומוכרחים לזה כי יש משפחה וכו', **וכל החכמה היא איך להשכין שלום ואהבה! צריכים בשביל זה חכמה גדולה איך לְתַוֵּךְ ולשלב את הכל ביחד, ולא להגיע ח"ו לאיסור של "לֹא תְבַעֲרוּ אֵשׁ בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם"**

- שזה 'חילול שבת', וצריכים למסור את הנפש על זה!

וכשאדם זוכה לזה, הוא נקרא **'שומר שבת'** באמת, בבחינת (ישעיה נו, ב) **"שֹׁמֵר שַׁבָּת מֵחַלְּלוֹ"** - שהוא לא מגיע ח"ו לעניין של מחלוקת ומריבות וכו', אלא הוא שותק! ואף אם כל השבוע היו מריבות בבית - בשבת קודש נזהרים לשמור על השלום!

ואומר הזוהר הקדוש, שאפילו אם אדם זוכה ב"ה שבכל ימות השבוע שורה בביתו השלום והאהבה, בשבת יהיה תוספת של פיוס! אדרבה ואדרבה! אבל אדם שהוא לא זוכה לזה כל השבוע - לכל הפחות בשבת ימסור נפשו על זה, כי 'שבת' זה ענין של 'שלום' - **"שבת שלום"**, וכמו שמבקשים בתפילת ערבית של ליל שב"ק: **"וּפְרֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ"** - 'שלום' הוא מיוחד ל'שבת'! ו**'שלום'** הוא, כאמור, **'לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם בֵּין שְׁנֵי הֲפָכִים'**; נגיד שבכל השבוע לא היה שלום כלל וכלל, **אבל עכשיו מגיע שבת - צריכים לעשות שלום!**

ולכאורה איך זה אפשרי? שבוע שלם היה 'בלגן' בבית, ופתאום ברגע אחד מגיע שבת והכל משתנה?!... **ועל כן מתחילים כבר מ'ערב שבת' להרבות בשלום!** 'ערב שבת' הוא זמן מיוחד לזה! ולכן הוא נקרא **"ערב"** שבת - לשון של **עירוב**, שמערבים ומקשרים את השבת לימות החול, ואת כל המריבות שהיו - הופכים לשלום ואהבה!

וזו המעלה של 'ערב שבת', שאז מכינים את הכל לכבוד שבת, ויש מצוה מיוחדת לזה, וכמובא בגמרא[ז] (שבת קיט.) איך התנאים והאמוראים היו עושים את ההכנות לכבוד שבת קודש. כי **ערב שבת** זה עדיין בגדר 'יום חול', ומותר לעשות בו מלאכה, ומוכרחים כבר אז להתחיל להכין לכבוד שבת, כי אם תחכה עד שבת - זה כבר יהיה מאוחר... לא עשית כלום לפני כן - לא הכנת את האוכל, לא הכנת את הנרות, אז איך פתאום הכל ברגע אחד הכל ישתנה?! זה לא הולך ככה... כבר ב'ערב שבת' אדם צריך באמת להתחיל, **והמקדימים מתחילים כבר בליל שישי להכין לכבוד שבת...**

מוהרא"ש היה תמיד אומר, שמקובל מפי צדיקים, שאם מקדימים להכין כבר בליל שישי את ההכנות לשבת - שמים מפה על השולחן, ומעמידים את הפמוטים על השולחן, אזי כבר מתחילה השכינה הקדושה של שבת לשרות בתוך הבית...

ואכן, עד שבת צריכים עוד לאכול על השולחן, וא"כ איך ישימו כבר מפה לבנה

ז. כן איתא שם: **'רַב סַפְרָא מַחְרִיךְ רֵישָׁא, רָבָא מָלַח שִׁיבּוּטָא, רַב הוּנָא מַדְלִיק שְׁרָגֵי, רַב פַּפָּא גָּדִיל פְּתִילְתָּא, רַב חַסְדָּא פָּרִים סְלָקָא, רַבָּה וְרַב יוֹסֵף מְצַלְּחֵי צִיבֵי, רַבִּי זֵירָא מְצַתַּת צְתוּתֵי, רַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק מְכַתֵּף וְעַיֵּיל מְכַתֵּף וְנָפִיק'**; ופרש רש"י: **מַחְרִיךְ רֵישָׁא** – אם היה שם ראש בהמה לחרוך, מחרכו הוא בעצמו וכו', **מְצַתַּת צְתוּתֵי** – מצית האור בעצים דקים, **מְכַתֵּף וְעַיֵּיל מְכַתֵּף וְנָפִיק** – בערב שבת יוצא ונכנס להביא תמיד משואות כלי תשמיש ובגדי חופש ומגדים, כאדם שמקבל את רבו בביתו, ומראה לו שהוא חשוב עליו וחרד לכבודו לטרוח ולהרבות בשבילו.

כזה מוקדם? אבל עפ"י רוב יש שולחן מיוחד בשביל שבת, ויש שולחן שעליו אוכלים כל השבוע, וא"כ יאכלו על השולחן הרגיל, ועל השולחן המיוחד לשבת ישימו מפה כבר בליל שישי... **אתה נמצא בבית בליל שישי, והרי אתה רוצה לעשות שלום בבית, אז קח את המפה ותפרוס אותה על השולחן, תיטול את הפמוטים ותעמיד אותם על השולחן, וכך אתה יודע שהשבת כבר התחילה להיכנס פה...**

כשאדם זוכה לזה, ממילא יתקיים אצלו (שמות טז, ה): **"וְהָיָה בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי וְהֵכִינוּ אֵת אֲשֶׁר יָבִיאוּ"** - הוא מכין את הכל כבר ביום השישי, ומשכין את השמחה בבית, שזה **"וְהָיָה" בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי** - אומרים חכמינו הקדושים: 'אֵין **וְהָיָה** אֶלָּא לְשׁוֹן שִׂמְחָה'; ביום שישי צריכים לעבוד במיוחד הרבה על מידת השמחה, ויתקיים **'וְהָיָה - בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי'**, יהיה לו שמחה ביום שישי, ערב שבת קודש.

וזהו ענין **'השחזת הסכין בערב שבת'** המובא בדברי חכמינו הקדושים, וכן נפסק בפוסקים (רמ"א בשו"ע רו"ח סי' נר, סע' א; ומקורו ב'ספרי'), שיש מצוה להשחיז את הסכין ביום שישי[ח], והפוסקים מביאים רמז לזה מן הפסוק האמור: **'וְהָיָה בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי'** - ערב שבת קודש, **'וְהֵכִינוּ "אֵת" אֲשֶׁר יָבִיאוּ'** - 'אֵת' הוא לשון חרב וסכין (ישעיה ב, ד).

והעניין הזה מובא מאד לפי דברי רביז"ל בליקו"מ ח"א סימנים ס"ח וס"ט, שרבינו אומר שם, שצריכים לחתוך את הכעס ולשמור מכעס וקפידות, וזה ממשיך לאדם את השפע, כי עיקר השפע מגיע מהאשה, וזהו סוד (תהלים קמה, טז) **"פּוֹתֵחַ אֶ'ת' יָ'דֶ'ךָ'"** - סופי־תיבות **חת"ך** וראשי־תיבות **אפ"י**, היינו שאדם צריך **לחתוך** את **הכעס**, והזמן לזה ביותר הוא ב'ערב שבת', שאז משחיזים את הסכין, ואז מבקשים את הקב"ה: **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תְּזַכֶּה אוֹתִי שֶׁיִּהְיֶה לִי שַׁבָּת שָׁלוֹם וְאַהֲבָה, וְלֹא יִהְיוּ חַס וְשָׁלוֹם שׂוּם מְרִיבוֹת, וְלָכֵן אֲנִי כְּבָר עַכְשָׁו מַשְׁחִיז אֶת הַסַּכִּין, לְהִתְעוֹרֵר לַחְתֹּךְ אֶת הַכַּעַס, וּלְהַמְשִׁיךְ שֶׁפַע קָדֶשׁ!'** - שזה הסכין של פרנסה.

וגם בראש־השנה, יש מנהג אצל העולם להכין סכין לכבוד ראש־השנה, ומשחיזים את הסכין במיוחד לכבוד ראש־השנה, למה? כי בראש־השנה אנחנו מתפללים הרבה על העניין הזה, וכמו שמזכירים בפיוט **'וכל מאמינים'**: **"הַחוֹתֵךְ חַיִּים לְכָל חַי"**; וכתוב מהאריז"ל, שהכוונה שם הוא בשם **חת"ך**, שזה השם של פרנסה, ורבינו מלמד אותנו: **הפרנסה תלוי בחיתוך הכעס!** אדם יגיד: 'אבל אין לי סכין להשחיז, אז איך אזכה לפרנסה?'... **מגלה רבינו: אתה יכול לזכות לזה! תיקח 'סכין' - את הנשמה שלך - ותחתוך כבר את הכעס שלך! תוקיע את הכעס והרוגז שבוער בך!**

זהו הענין של **'השחזת הסכין'** - תשחיז את הסכין היטב כדי לחתוך את הכעס,

---

ח. ועל כן יש מנהג אצל צדיקים, שבשבת משתמשים עם סכין 'חלק' - ללא שיניים, כדי להשחיזו בערב השבת.

ותיזהר מאד שלא תגיע ח"ו לשום מחלוקת ומריבות!

זה פירוש: **'וְהָיָה - בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי'**, "והיה" לשון שמחה, דהיינו שמוכרחים להתחיל כבר **"בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי"** לעבוד הזה, וממילא יומשך לשבת קודש...

וכמה יפה לאדם שהוא לא מחכה עד הרגע האחרון, וכבר מסדר את כל מה שצריך לכבוד שבת! וזה ענין גדול מאד - שאדם ישמור שהבית כבר יהיה מסודר, ולא יחכה עד לרגע האחרון... הוא הולך לקניות שעה לפני שבת... הרי הוא צריך כבר לסגור את המכולת, ואתה צריך להיות הלקוח האחרון?!... הוא צריך לסגור את החנות, והנה אתה נזכר פתאום שאתה צריך לעשות קניות... אתה בא הביתה, וכל הבית מהופך, ואתה מקפיד על כולם: "מה עשיתם כל היום?!"... אבל תתבונן: מה "אתה" עשית כל היום?! איפה "אתה" היית?!...

אדם שיש לו שֵׂכֶל, הוא מכין את הכל מוקדם, והוא לא ממתין עד הרגע האחרון, שזה ענין של **'הכנה'**, וזה מראה שהוא חכם, כי **"איזהו חכם? הרואה את הנולד"** - הוא לא מחכה שתהא לידה לא טובה, והוא כבר **'רואה את הנולד'** - הוא מקדים להכין את הכל שתהא לידה טובה, והכל יהיה בסדר...

וכל זה נכלל בעניין **"חִבּוּר שָׁמַיִם וָאָרֶץ בְּיַחַד"**, שזה ענין של **'כַּוָּנַת אֱלוּל'** - **"אֵ'ת הַ'שָּׁמַיִם וְ'אֵת הָ'אָרֶץ"**, שאדם הוא **'בקי ברצוא'** - שזה ענין של רוחניות, שבוודאי הוא מתקדם עוד ועוד, והוא רוצה שיהיה הכי מושלם, אבל יחד עם זאת הוא **'בקי בשוב'** - הוא יודע איך להוריד את עצמו... **אתה לא יכול לעמוד במקום כזה גבוה - ומשם לשלוח פקודות לכולם...** אתה כמו 'מפקד' שעומד על הגבוה, ושולח את כל הפקודות שעולות לך בראש - "תעשה ככה", "תעשי ככה"... ומה **"אתה"** עושה?! - 'אני נותן פקודות'... הוא יושב עם הרגליים על הכסא ופוקד: "תעשי ככה, ותעשי ככה"... הוא מְצַוֶּה כל מה שיעשו בשבילו, ומה **"אתה"** עושה?!...

מוהרא"ש היה רגיל לחזור על השיחה הנפלאה שאומרים בשם **רבי יענק'לע מפעשווארסק זי"ע**, שפעם שאלו אותו האם יש מקור למקובל בעולם שלקפל את הטלית במוצאי שבת זו סגולה לשלום־בית[ט]? ענה ואמר רבי יענק'לע ברוב

ט. כך מקובל בעולם, והטעם הפשוט לכך, כי מתי אדם מקבל טלית? המנהג הוא שהכלה נותנת טלית חדשה להחתן [בפרט אצל אשכנזים - שאז מתחילים להתעטף בטלית, אבל גם אצל הספרדים], והנה בשבת קודש לא מקפלים את הטלית על-גבי הקיפולים הרגילין (זו שאלה הלכתית, ובשבת לא מקפלים על הקיפולים שרגיל בימות החול, אלא רק מסדרים שלא כרגיל), ולכן במוצאי שבת מקפלים את הטלית - כך המנהג, **וממילא כשאדם מקפל את הטלית במוצאי שבת, זה מורה שהוא שומר על טליתו, וממילא הוא צריך להתעורר על שלום הבית, כי הטלית מזכירה לך ממי קיבלת אותה ומתי קיבלת אותה - לכבוד החתונה שלך, ולכן זה צריך להזכיר לך על שמירת שלום-ביתך...** אמנם כבר עברו ימים ושנים מאז שקיבלת את הטלית, ואולי כבר שכחת מזה, **אבל ככה את מזכיר לעצמך!** זה הטעם הפשוט להמקובל בעולם בעניין

חוכמותו וצדקותו: **'אֶת זֶה אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ, אֲבָל זֶה בָּרוּר לִי: לְקַפֵּל אֶת הַשְּׁרוּוּל בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת וְלַעֲזֹר לְאִשָּׁה לִשְׁטֹחַ אֶת הַכֵּלִים וּלְסַדֵּר אֶת הַבַּיִת, בְּוַדַּאי וּבְוַדַּאי שֶׁזּוֹ סְגֻלָּה לְשָׁלוֹם בַּיִת!'...** - אתה מקפל את הטלית שלך עם העטרה היוקרתית והגדולה, בסדר... **אבל זה שתקפל את השרוול במוצאי שבת ותשטוח את הכלים ואת הרצפה - זה סגולה בדוקה ומנוסה לשלום בית!**

ובשביל זה אדם צריך קצת שֵׂכֶל, שיהיה מוכן קצת להוריד את עצמו, ובכך לקשר שמים וארץ ביחד, שזה הלימוד של רבינו הקדוש, וזה עניינו של חודש אלול - שמסוגל למציאת הזיווג, וכשמדברים מ'מציאת הזיווג' אכן הכוונה **בפשטות**, שאדם יזכה למצוא זיווגו ולהתחתן - יזרוק כבר את כל השטויות שלו וכל הדמיונות שלו ויסכים בעצמו להתחתן, **ובנוסף**: 'מציאת הזיווג' זה ענין של 'שלום בית', שזה כבר לכאורה הרבה יותר קשה מלמצוא שידוך... כי 'לסגור שידוך' יכולין בזמן לא ארוך - שהנה זה הסתדר, וכבר סוגרים את השידוך, אבל אח"כ, כשצריכים לגור תחת קורת גג אחד, ולהתחבר ביחד - זה כבר לא סיפור כ"כ קל... **ואז אדם צריך המון לימודים של 'כַּוָּנַת אֶלוּל'!**

אגב, לא לחינם רבינו מְכַנֶּה את זה בשם **'כַּוָּנַת אֶלוּל'**, כי אדם עלול לומר: 'אתה אומר לי שזה הלימוד של חודש אלול? בסדר, אחכה עד חודש אלול'... ואנם עכשיו אנחנו ב"ה כבר בחודש אלול, אבל אם נמצאים כבר בחודש תשרי, או חשון וכסליו וכו', אז אדם אומר: 'בסדר, אני שומע, אחכה עד חודש אלול, ואז אדאג על השלום-בית שלי'... ולכן רבינו מְכַנֶּה את זה בשם **'כַּוָּנַת אֶלוּל'**, כי את **ה'כוונה'** הזאת יכולים לכוון כל השנה כולה... **כל השנה הוא זוכה לכוון את 'כַּוָּנַת אֶלוּל'!**

ובפרט אדם שזוכה לדעת מרבינו, ומצפה כל השנה להגיע כבר לרבינו, הרי בכל ימות השנה הוא לא מסיח דעת מזה... **ובפרט אלו שב"ה זכו לקחת חלק בבניין הקדוש 'קלויז מוהרא"ש', ולעשות כמו "משכנתא" בשביל זה, הם זוכים היטב לא להסיח דעת מזה... הם רואים בכל חודש איך יורד התשלום של 'קלויז מוהרא"ש', והם זוכרים מזה טוב... מסתכלים ב'סיכום החשבון' בכל חודש, ורואים: "ירד עוד סכום לכבוד ר"ה!"...** ואשרי הזוכה להתבונן בזה, ולזכור שהנה הנה מגיעים לרבינו... **ובפרט עכשיו, שאנחנו כבר סמוכים וקרובים אל הנסיעה - בעוד שבועיים בעזרת השם, כמה מתעוררים לזה**, אבל באמת - זה דבר שצריכים לחשוב עליו כל השנה כולה...

כשיוצא ר"ה, ונוסעים חזרה הביתה, יש המרגישים שהולכים - וחוזרים רק לשנה הבאה... 'להתראות בעוד שנה'... **אבל רבינו הקדוש העיד על עצמו בפירוש** (שיחות הר"ן, סי' רטו): **'אֲצִילִי הָעִקָּר הוּא רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְתַכְלָה כְּשֶׁחוֹלֵף וְעוֹבֵר רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אֲנִי מַטָּה אָזְנִי**

קיפול הטלית במוצאי שבת.

וְשׁוֹמֵעַ אִם מַכִּין בַּכֹּתֶל לְעוֹרֵר לְסִלִּיחוֹת לַשָּׁנָה הַבָּאָה' - אצל הספרדים כבר אחר ר"ח אלול, ואצל האשכנזים - בשבוע שלפני ר"ה, רבינו כבר מטה אוזנו לשמוע אם מעוררים לסליחות... ואשרי הזוכה ג"כ לחשוב ככה, ולהיזכר בר"ה כל השנה!

נמצא א"כ, שאדם הזוכה לחשוב ככה מר"ה, ממילא שייך אצלו תמיד הענין של **'כַּוָּנַת אֱלוּל'**, כי הרי לפני **'ראש השנה'** צריך להיות **'חודש אלול'**... אי-אפשר להיכנס בפתע פתאום לר"ה... וכי פתאום אדם 'קופץ' לר"ה - 'הנה אני פה אצל רבינו'...?! צריך להכין את עצמו, ולכן יש את חודש אלול - שאז אדם מכין את עצמו לר"ה, ואז מלמדנו רבינו את **"הדרך"** - צריכים לצאת לדרך!

וזה מתקיים בפשטות - שצריכים לצאת לדרך ולהגיע לאומן, ואיך מגיעים לאומן? כמובן, צריכים לקנות כרטיס, ולסדר את כל הסידורים שצריכים, אבל **ביותר** צריכים הכנה גם ברוחניות... ואכן, לפעמים ישנן מניעות רבות - הן מצד הבית, והן מצד החוק [שבאמת צריכים המון סייעתא דשמיא שיומתקו כל הדינים וכולם יזכו לנסוע באמת לרבינו! שכולם יתגברו על כל המניעות שישנן ויזכו להגיע לרבינו!], ועל זה העניין של חודש אלול - שאדם צריך להיות **'בקי ברצוא ובקי בשוב'** - לעשות את הכל ולדעת איך להתגבר על המניעות.

ובעיקר - שאדם ישתף את הקב"ה ב'תמונה', וידע היטב: **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי צָרִיךְ יְשׁוּעָה רַק עַל יָדְךָ! רַק אִתְּךָ אֲנִי יָכוֹל לִזְכּוֹת לִישׁוּעָה! אֲנִי יוֹדֵעַ הֵיטֵב שֶׁאִלְמָלֵא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹזְרוֹ - בְּלִי עֵזֶר שֶׁלְּךָ - 'אֵינֶנִּי יָכוֹל', בִּלְעָדֶיךָ, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, לֹא יִהְיֶה לִי שׁוּם דבר!'...**

ובאמת זו גמרא מפורשת (קידושין ל:): **'יִצְרוֹ שֶׁל אָדָם מִתְגַּבֵּר עָלָיו בְּכָל יוֹם, וְאִלְמָלֵא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹזְרוֹ - אֵין יָכוֹל לוֹ'**; ויש להבין: מדוע משתמשים דווקא בלשון 'וְאִלְמָלֵא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא **"עוֹזְרוֹ"**'? עפ"י כל השיחה שדיברנו מובן מאד, כי **"עוֹזְרוֹ"** זה ענין של שלום־בית, וכמו שכתוב (בראשית ב, יח) "לֹא טוֹב הֱיוֹת הָאָדָם לְבַדּוֹ אֶעֱשֶׂה לוֹ **'עֵזֶר'** כְּנֶגְדּוֹ" - שאדם זוכה להתחתן, ועי"ז מקבל **עזר** בעבודת השם, כי אכן זה צריך להיות ה**'עזר'** שלך! ואתה צריך לדעת את זה!

וזה מונח בתוך המאמר הזה: 'וְאִלְמָלֵא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא **"עוֹזְרוֹ"**' - מזכה לו ב**'עזר'**, זו אשתו, אזי 'אֵין יָכוֹל לוֹ' - כי עיקר השלימות היא רק על־ידי **'שלום־בית'**, וכדברי רבינו הנ"ל: **אדם רוצה לדעת את 'מעמד השכינה'? אז תסתכל 'איך נראה הבית שלך'! תתבונן: האם הבית שלך הוא "עֵזֶר" - או ההפך מזה...** וכמו שהגמרא אומרת (יבמות סג.) על הפסוק הזה "אֶעֱשֶׂה לוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ" - זה **'עזר'** או **'כנגדו'**?... אומרת הגמרא: **זָכָה - עוֹזַרְתּוֹ, לֹא זָכָה - כְּנֶגְדּוֹ**; וזה המבחן של האדם: האם זה **'עזר'** או **'כנגדו'**, ואדם צריך לזכור היטב: 'הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא **"עוֹזְרוֹ"**', ועליו להודות

תמיד להקב"ה על שזכה להתחתן, ויש ב"ה אשה ומשפחה, וידע שעליו למסור עצמו לגמרי להקב"ה, ולא 'לקחת את ההגה' לידיים שלו ולחשוב שהוא כבר יסתדר לבד... 'אני פה אהיה הטייס, ואני אסתדר'... **עם מה תסתדר?! הרי אתה לא יודע כלום!** וכי אתה 'טייס' היודע איך לטוס במטוס?... בקושי רכב אתה יודע להנהיג - אתה רק 'חושב' שאתה יודע... [גם לנהוג ברכב צריכים סייעתא דשמיא - לנהוג כמו בן-אדם...], משא"כ אם אדם יודע וזוכר תמיד: **מי באמת מחזיק את ההגה? הקב"ה עושה את הכל!...**

כשאדם מגיע להכרה זו במילואה, הוא באמת בדרך הנכון! הוא ב'דרך־התשובה'! הוא יזכה לדעת: **בין אם אני ב'עליה' ובין אם אני ב'ירידה' - הכל מהקב"ה! בין אני 'בשמים' ובין אם אני 'בארץ'! ולא רק 'בין' זה לזה, אלא אני מחפש בכל דרך לחבר את שניהם ביחד!**

כי באמת, אם אדם נמצא 'עם שתי רגליים על הקרקע' - הוא פה ב'**ארץ**', מאיפה מתחילים ה'**שמים**'? הוא מסתכל למעלה וחושב ששם מתחילים השמים... איפה שנמצאים העננים... **אך לא־כן הדבר, השמים נמצאים על הראש שלך! אתה פה ב'ארץ', עם שתי רגליים על הקרקע, ומעליך השמים... הם כבר פה! ואתה צריך כבר פה לחבר את ה'שמים' ו'הארץ' ביחד!** לא שתעלה לעננים עם מטוס או חללית ואז תדאג לחבר את השמים לארץ... **לא ולא! כבר עכשיו תעסוק בזה!** אתה עומד על הארץ, ומה הגובה שלך - מֶטֶר וחצי או שני מֶטְרִים? ה'שמים' הם מעליך, ועליך לחבר אותם יחד עם ה'ארץ'! לא צריכים לעוף לאיזה מקום גבוה... השמים הם על ראשך, ותחברם יחד עם הארץ, ותדע שזה דבר אחד!

זה הלימוד של רבינו בחודש אלול!

וכל הסוד הזה מונח בתוך פרשת השבוע - **פרשת 'כִּי תֵצֵא'**: בתחילת השיחה אמרנו, שהעניין של '**כִּי תֵצֵא**' הוא '**כִּי תֵצֵא לְאוּמָן**' - רוצים להגיע לרבינו ז"ל, וזה ענין של '**רצוא**' - שאדם רוצה לצאת לדרך ולהתקדם הלאה.

ומה מיד אומר הפסוק? "**לַמִּלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ**"; מיד אחר '**כִּי תֵצֵא**' - שאתה יוצא, תדע שזה '**לַמִּלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ**'! אתה יוצא לדרך ורוצה באמת להגיע ליעדך? דע לך שזה יהיה "**לַמִּלְחָמָה**"! וזה שייך בכל ענין שאדם רוצה לזכות בזה העולם, כי כך הקב"ה מנהיג את הבריאה, וכמו שאמר פעם רבינו לרבי נתן (חיי־מוהר"ן, סי' תקיט): '**כָּל מַה שֶּׁאַתָּה רוֹאֶה בָּעוֹלָם הוּא רַק בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה, כִּי כָּל הָעוֹלָם וּמְלֹאוֹ לֹא נִבְרָא רַק בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה**'; זאת אומרת, **כל מה שקורה לאדם** - לא משנה מה הוא, דבר גדול או דבר קטן, **זה בשביל הבחירה והניסיון!** מנסים אותך עכשיו כדי לראות מה תעשה במצב הזה...

ואכן, זה לא מוכרח להיות דווקא בדבר גדול - שיש לפני האדם איזו החלטה חמורה וגורלית, אלא אפילו דברים ממש

קטנים שיש לאדם באופן יום-יומי, הכל מחמת הבחירה והניסיון! **יש לך ניסיון, ותבקש סייעתא דשמיא כדי לבחור בטוב...** זְכֹר נא שזה ניסיון בשבילך, ועליך לעמוד בניסיון!

ניקח דוגמא לזה ממה שדיברנו לעיל: **כעס וקפידות**; יש בני־אדם, שֶׁכָּל דבר קטן מעצבן אותם - **כל דבר!** כל מילה, כל פרצוף - הוא כבר מתעצבן... ולא סתם 'מתעצבן', אלא מאבד את העשתונות ומתחיל להשתגע ממש! לפעמים זה גברים, ולפעמים זה נשים, יש כאלה שיש להם 'פְּיוּז' קצר מאד, ומכל דבר קטן הוא כבר 'מתפוצץ'... ואדם צריך לדעת שזה פשוט ניסיון, **ועתה בוחנים אותך מה תעשה!** כן, גם בדבר הקטן הזה שמעצבן אותך יש ניסיון בשבילך, ואם תעמוד בזה, ותתגבר ותעמוד בדברים הקטנים האלו, תתחיל אט אט להתחזק יותר, וכך תבנה את עצמך לאט לאט...

אז אדם צריך לדעת: **"כִּי תֵצֵא"** - אתה רוצה לצאת? אתה רוצה להיות 'בקי ברצוא'? אתה צריך לדעת שזה יהיה **"לַמִּלְחָמָה"** - ועם מי המלחמה? **"עַל אֹיְבֶיךָ"** - מיהו? היצר־הרע, שהוא האויב של האדם! הוא האויב הגדול שרוצה ממש להמית את האדם, וכלשון הגמרא הנ"ל: 'בכל יצרו של אדם מתבגר עליו **ומבקש המיתו**'; אבל צריכים לזכור שהאויב הזה הוא ג"כ שליח מהקב"ה... ואכן, הוא מקבל שֵׁם־מלא של 'אויב' ו'שונא' - הכי גרוע... אבל עליך לדעת, שבאמת בפנימיותו - אומר רבינו - הוא שֶׁם בשביל הבחירה והניסיון!

כי הס"מ הוא לא ישות בפני־עצמו - אין דבר כזה... אין שום מציאות בלי הקב"ה! הקב"ה ברא את היצר־הרע, והוא 'מלאך'[י] העושה את התפקיד שלו - הוא בא לתת לאדם ניסיון, ולפעמים הוא נדמה כמו 'מפלצת' מאוימת מאד, וזה מאד מפחיד... אבל אדם צריך לדעת מה מסתתר תחת זה - שאת זה הצדיקים מגלים לנו - שיש לו כזאת 'מַסֵּכָה', אבל בעצם הוא 'מלאך'... וממילא האדם לא מתפעל, **ולא רק שהוא 'לא מתפעל' ממנו, אלא יש אפשרות לאדם שיהיה כזה חזק עד שיזכה שיהפוך את ה'אויב' ל'אוהב'!**

וכמו שמובא באבות־דרבי־נתן[יא] (א, כג) על המשנה במסכת אבות (אבות ד, א) 'אֵיזֶהוּ גִּבּוֹר? הַכּוֹבֵשׁ אֶת יִצְרוֹ': **"אֵיזֶהוּ גִּבּוֹר שֶׁבַּגִּבּוֹרִים? מִי שֶׁעוֹשֶׂה שׂוֹנְאוֹ אוֹהֲבוֹ"**; איזה גיבור זה! **ולא צריכים בשביל זה ללכת רחוק... זה מתקיים כבר בפתח הבית שלך!** אדם מתכונן להיכנס לביתו, והוא מרגיש

י. מכנים אותו 'ס"מ', אבל יש לו שֵׁם־מלא המורכב מאותיות ס"מ, ואחריהם: א'ל'.

יא. **'אבות־דרבי־נתן'** מוסיף המון דברים נפלאים על מסכת אבות כולה; יש לנו ששה פרקים במסכת אבות (חמשה פרקים יחד עם הפרק האחרון 'שְׁנוּ חֲכָמִים בְּלִשּׁוֹן הַמִּשְׁנָה'), אבל באבות־דרבי־נתן ישנם הרבה פרקים, כי **התנא רבי נתן** מאריך הרבה דברים נפלאים על כל משנה של מסכת אבות.

איזה מריבות ושנאה יש שם... **ועתה הבה ונראה איזה גיבור אתה להפוך את ה'אויב' ל'אוהב'... בוא נראה איזה אלוף אתה...** כי לפי דעתך אשתך היא בגדר **'שונא'**, ועכשיו נראה האם אתה **"גיבור שבגיבורים"** שיכול להפוך את ה'אויב' ל'אוהב'...

וזה בדיוק המובא בפרשת השבוע, כמה פסוקים אחר **"כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ"** [ואולי זהו הקשר ביניהם], אומרת התורה: **"כִּי תִהְיֶיןָ לְאִישׁ שְׁתֵּי נָשִׁים הָאַחַת אֲהוּבָה וְהָאַחַת שְׂנוּאָה"** - בפשטות, זה מדבר על אדם שהיה נשוי לשתי נשים [כיום הדבר אסור, אבל פעם זה היה מותר], אבל אפשר גם לפרש שזה סובב על **אשה אחת** שיש לאדם, שהוא מרגיש שלפעמים יש מצב של **'אהובה'** ולפעמים יש מצב של **'שנואה'**... ולמה? כי **הוא בעצמו מתהפך כל פעם** - הנה הוא 'שונא', והנה הוא 'אוהב'... **ויש לימודים שלמים מה צריכים לעשות עם אדם כזה...**

ואם נתבונן, הרי גם פה מוזכרת המילה **"וְהָיָה"** - שהיא לשון 'שמחה', וכמ"ש: **"וְהָיָה בְּיוֹם הַנְחִילוֹ אֶת בָּנָיו אֵת אֲשֶׁר יִהְיֶה לוֹ לֹא יוּכַל לְבַכֵּר אֶת בֶּן הָאֲהוּבָה עַל פְּנֵי בֶן הַשְּׂנוּאָה הַבְּכֹר"**; וכך יש לפרשו: **'וְהָיָה'** - אם תכניס שמחה בתוך הבית, אזי **'בְּיוֹם הַנְחִילוֹ אֶת בָּנָיו אֵת אֲשֶׁר יִהְיֶה לוֹ לֹא יוּכַל לְבַכֵּר אֶת בֶּן הָאֲהוּבָה עַל פְּנֵי בֶן הַשְּׂנוּאָה הַבְּכֹר'** - אתה תראה שאין הבדל בין 'אהוב' ל'שנוא', ואתה מְהַפֵּךְ את הכל! ואפילו **'הַבְּכֹר בֶּן הַשְּׂנוּאָה'** הוא **'יַכִּיר לָתֶת לוֹ פִּי שְׁנַיִם בְּכֹל אֲשֶׁר יִמָּצֵא לוֹ'** - מה הלימוד של **"פִּי שְׁנַיִם"**?

אומר רבינו שזה סובב על ענין של **תפילה**, שיהיה אצל האדם ענין של **'פִּי'** - הפה שלי, **'שְׁנַיִם'** - בכפל כפליים!

והלימוד בזה למעשה: **נדמה לך שבבית שלך זו 'אִשָּׁה שְׂנוּאָה', ה' ישמור? אז מה תעשה? תהיה 'פִּי שְׁנַיִם' - תתפלל להקב"ה כפול ממה שאתה מתפלל!** כי אם אדם חושב: 'הכל בסדר, יש לי אשה טובה', הוא לא פותח כך את פיו לתפילה, אבל ברגע שנדמה לו שיש לו 'אִשָּׁה שְׂנוּאָה', ממילא הוא מתפלל **'פִּי שְׁנַיִם'** - **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תַּעֲזֹר לִי! אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מִמְּךָ, וְשֶׁיֵּשׁ דֶּרֶךְ לַהֲפֹךְ אֶת זה!'**... ובפרט שאדם יודע: **זה השידוך שלי, זו האשה שלי!** והנה נדמה לפעמים שהיא **'אהובה'** ולפעמים נדמה שהיא **'שנואה'**, אם תזכה להיות חזק בתפילה, ותבטל את עצמך, או-אז תראה שֶׁמַּה שֶׁחָשַׁבְתָּ שזה **'אויב'** - פתאום נתהפך ל**'אוהב'**...

אדם שזוכה לזה, הוא הגיבור הכי גדול! הוא יותר גיבור מאיזה אחד עם 'שרירים' ו'נשק'... כי אותו אחד עם השרירים והנשק, אולי ניצח וכבש איזה מקום מסוים, אבל תיכף ומיד יכול לבוא אחד שהוא יותר גדול וחזק ממנו - ויהרוס הכל... וממילא זה לא נקרא 'ניצחון'! **ניצחון אמיתי הוא כדברי המשנה הנ"ל במסכת אבות: 'אֵיזֶהוּ גִּבּוֹר? הַכּוֹבֵשׁ אֶת יִצְרוֹ', וממשיכה המשנה: שֶׁנֶּאֱמַר** (מִשְׁלֵי טז, לב) **"טוֹב אֶרֶךְ אַפַּיִם מִגִּבּוֹר וּמֹשֵׁל בְּרוּחוֹ מִלֹּכֵד עִיר" - אדם שהוא ארך־אפיים, גדול מן הגיבור!**

ושם במשנה כתוב, שאם אדם הוא כובש את כעסו, זה יותר גבוה וחזק מאדם אחר שיש לו 'רובים', 'טנקים'... **בסדר, אתה יודע איך להילחם עם ה'רובה' שלך, אבל בוא נראה שאתה יודע לכבוש את הכעס שלך פעם אחת בבית שלך...** אתה בדרגת 'אלוף' ו'קצין' וכו', ויש לך כל מיני 'מדליות' ו'דרגות' על כל המלחמות שעשית אי-פעם... אבל בוא נראה **פעם אחת** אם אתה מצליח לכבוש את הכעס שלך... אם תצליח פעם אחת לכבוש את הכעס שלך - אז תהיה גיבור כזה שתקבל 'מדליון' הכי חשוב! וזה נקרא שאתה **'גיבור אמיתי'**!

זהו: **"כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ"** - זה היצר הרע; ומובא במדרש (בר"ר נד, א) על הפסוק (משלי טז, ז) **"בִּרְצוֹת ה' דַּרְכֵי אִישׁ גַּם אוֹיְבָיו יַשְׁלֵם אִתּוֹ"** - מי זה **'אוֹיְבָיו'**? פשט אחד: **זה היצר הרע**; פשט שני: **זו אשתו**; הבה ונתבונן: מה כתוב פה? **'בִּרְצוֹת ה' דַּרְכֵי אִישׁ'** - אם הקב"ה ירצה את דרכיך, **'יְרֵצֶה'** כלומר שתהיה **רצוי** לפני הקב"ה, אזי: **'גַּם אוֹיְבָיו יַשְׁלֵם אִתּוֹ'** - וזה סובב הן על **אשתו**, שתשרה השלום והאהבה בבית, הוא יהפוך את ה**'אויב'** ל**'אוהב'**, וכן זה סובב על **היצר הרע** - שאמנם היה לך מאד קשה להתמודד אִתּוֹ, והוא הערים עליך קשיים בכל צעד ושעל, אבל הנה אתה מתחיל לראות לאט לאט שאתה **'כן'** זוכה להתקדם! מה שבעבר 'לא חלמת' שתוכל לעשות - אתה מתגבר ומתחיל לעשות!

אתה מתחיל ללמוד תורה אף שבעבר חשבת: 'וכי אני אלמד תורה? וכי אני אפתח חומש?... אני אפתח גמרא?'... הוא לא 'חלם' על זה... וזה מי גרם לך את זה? 'האויב' - היצר הרע! ואתה התחלת להתחזק, ולאט לאט אתה מתחיל ללמוד תורה, וכן התחלת להתפלל - 'וכי חלמתי אי-פעם שאזכה להיות חזק לבוא לתפילות כל יום - שחרית, מנחה, מעריב? וכי חלמתי פעם שאזכה להתבודד כמה דיבורים להקב"ה כל יום?'... והנה ב"ה הוא התחיל לעשות זאת, **וכך הוא מתחיל לראות שהאויב הזה שכ"כ שנא אותו - הוא מתחיל להתיידד אִתּוֹ... הוא נהיה חבר שלו...**

כי בעצם, גם כשהאויב היצר הרע בא לאדם עם ניסיון קשה - אם זה ניסיון של כעס, אם זו עבירה אחרת, רח"ל, כלל הניסיונות שיש לבני אדם - הוא אומר לו בשקט: **'אל תקשיב לי... אל תציית אותי'...** רק הבעיה היא שאתה לא שומע את זה אלא רק את ההסתה שלו לעבירה... הוא אומר את זה בשקט, שאדם לא שומע... ואם היו לו אוזניים טובות - הוא היה שומע... ואם אדם היה שומע את זה, היה מתעורר מאד: **'השוטר והשופט בעצמו עומד שם ואומר לו "אל תקשיב ואל תציית"? אתגבר בכל הכוחות!'**... וזה נקרא שהפכת את ה**'אויב'** ל**'אוהב'**, כי בעצם הוא אוהב אותך, ורק באופן חיצוני ובמבט שטחי הוא נראה כמו האויב והשונא הכי גדול, אבל מיד כשאדם זוכה להכניס לימודים אלו בתוכו - ה'אויב' הזה הוא כבר 'אוהב'...

וכי אדם 'חלם' פעם שהוא יוכל **'לְזַכּוֹת אֲחֵרִים'**?... ממילא אם **הוא בעצמו** חזר

בתשובה - זו כבר זכות, אבל שהוא יוכל גם **לקרב אנשים אחרים**?!... שילך ויפיץ אור רבינו בכל העולם?!... אדם אומר: 'הלוואי שאצא ידי חובת עצמי... וכי אלך כבר לקרב אחרים?!'... **אבל באמת, לקרב אחרים זו כזאת זכות עצומה - שאדרבה, דייקא בגלל שעדיין לא יצאת ידי חובתך - אם תקרב אחרים, הקב"ה ימחל לך!**

ורבינו הקדוש סיפר פעם סיפר סיפור בעניין הזה: עשיר אחד היה מלווה הרבה כסף לאנשים, אבל בני אדם לא היו מחזירים לו את החובות... זלזלו בהחזרת החובות שלהם[יב]...

בין הלווים היה אדם אחד תמים, שהוא לא לווה ממנו כ"כ הרבה כסף, אבל היה לו רצינות ונימוס, וניגש אל העשיר ואמר לו: 'אדוני, אני יודע שאני חייב לך, לא שכחתי מזה, אבל מה אעשה? המצב ממש לא מאיר לי'... וכאמור, זה לא היה חוב גדול, אבל לפי עניינו של אותו אחד - זה היה סכום נכבד... והיה מתנצל ומביא לו מעט וכו'.

ענה ואמר לו העשיר: **'תשמע, באמת הסכום שאתה חייב לי - זה צחוק... אלו פרוטות... אני הלוויתי לבני אדם סכומים אדירים! אז יש לי בשבילך עצה: קשה לך להחזיר את החוב הזה? אני מוחל לך על כל החוב שלך בתנאי שתלך לכמה מבעלי החובות שיש לי, ותתחיל לגבות מהם אפילו מעט! תעורר אותם שיחזירו לו! ואפילו אם לא תפעל אלא רק אחוז אחד מכל אלו שחייבים לי כסף - זה כבר הרבה יותר מכל מה שאתה חייב לי'...**

רבינו המשיל זאת לגבי אנשים שרוצים לחזור בתשובה, והם חושבים: 'מה יהיה איתי?!'... **תהיה כמו האיש הנ"ל: אתה תתחיל לעזור לבני אדם אחרים לחזור בתשובה, תתחיל להפיץ אור רבינו בכל העולם ותעורר אנשים אחרים, ואז הקב"ה יגיד לך, כביכול: 'החוב שלך זה בסדר... אל תדאג... לך ותקרב אנשים אחרים - זה אצלי הכי חשוב! החוב שלך מחול - מחול לך! מחול לך! מחול לך!'...** וזה עוד ענין שאדם יכול להפוך את ה'**אויב**' שלו ל'**אוהב**'...

אז זהו: **"כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ"** - אתה יודע שאתה במלחמה על האויבים, והפסוק מבטיח לך: **"וּנְתָנוֹ ה' אֱלֹקֶיךָ בְּיָדֶךָ"** - תדע שזה **הקב"ה** עוזר לך! **הקב"ה** נותן אותו בידיך, וזה **לא אתה** ולא הכוחות שלך ולא החכמה שלך! הכל זו מתנה מהקב"ה!

והעניין של **"וּנְתָנוֹ ה' אֱלֹקֶיךָ בְּיָדֶךָ"** רומז לעניין של צדקה שהקב"ה עושה

יב. ואכן, זו מדה מאד מגונה; **אצל בעל-חוב, הדבר הכי גרוע שהוא מכחיש ולא מתייחס!** הרי מישהו הלווה לך כסף, ואיך אתה לא מתייחס בכלל?!... ויותר מזה: בכל פעם שאתה רואה אותו על הרחוב - אתה מיד הולך לצד שני של הרחוב... אתה לא הולך לאותו בית-הכנסת שהוא מתפלל בו - שלא תתוועד עמו... **הרי לווית ממנו כסף, אז תיגש אליו ותדבר אתו! וגם אם באמת אין לך - תפייס אותו, תגיד לו: אני יודע שאני חייב! לא שכחתי מהחוב!** ויביא לו אפילו כמה שקלים בכל פעם, ויבטיחו שישיב לו הכל... **אבל בכלל לא להתייחס?!...**

איתנו, כי המילה **'וּנְתָנוֹ'** אם מנקדים אותו בצורה אחרת זה יוצא: **'וְנָתָנוּ'** - שזה ענין של צדקה, כי בצדקה יש ענין שאדם אמנם **נותן** - אבל באותו זמן הוא **מקבל** חזרה!

וזאת אדם צריך לדעת: כשהוא נותן צדקה - הוא מקבל! רבינו אמר (שיחות הר"ן, סימן קנ): **מי שנותן לי, אני נותן לו בחזרה...** והחזרה של הצדיקים בצדקה זה ב'ריביות' גדולות... **אתה משפיע כפי עניינך, אבל אתה מקבל בחזרה בכפל כפליים, ועוד הרבה יותר מזה!**

וזה ענין של **'וְנָתָנוּ'**, שהן אותיות שנקראות **ישר והפוך**, ללמד לאדם: אתה נתת, אבל אתה מקבל! וזה אותן אותיות של **'וּנְתָנוֹ'** - שאדם משקיע ויודע שזה **"ה' אֱלֹקֶיךָ בְּיָדֶךָ"** נותן אותו - ולא מהכוח שלך, ועליך למסור עצמך לגמרי אל הקב"ה!

וממילא אתה זוכה: **"וְשָׁבְתָּ שָׁבְיוֹ"** - אתה מרגיש שאתה בתוך 'שבי', מי יודע איפה אתה נמצא... והקב"ה מראה לך: **שָׁבוּ אותך בתוך השבי הזה כדי שתוציא את כולם מבית האסורים!**

מוהרא"ש היה תמיד אומר את המשל הזה: בן אדם נמצא בבית האסורים, מהי כל המחשבה שלו? **'אני רק אמצא איזה מקום לצאת מפה - אעשה איזה חור בקיר, אחפור בתוך האדמה, ואני אוציא מפה את 'כולם'! כל מי שנמצא בבית הכלא ישתחרר! אני אנקום בכל הסוהרים!'...**

מוהרא"ש היה תמיד אומר, שאותו ענין שיך אצל אדם שהוא רוצה לחזור בתשובה, והוא אומר: **זהו זה! אני אזכה עכשיו לחזור בתשובה, ולא רק אני, אלא אחזיר את כולם! אני אלמד את כולם שזה דבר אפשרי! אם אני זכיתי להתגבר על הכל ולשנות את עצמי אפילו בטיפה - אני אחזיר את כולם בתשובה! אגרום שכולם יוכלו לעשות את זה!**

זהו: **"וְשָׁבְתָּ שָׁבְיוֹ"** - אתה מרגיש שאתה ב'שבי'? אבל אתה תהפוך את ה'שבי' הזה לגאולה!

ובזה אנחנו חוזרים לתחילת השיחה, שאמרנו שהעניין של **"כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ"** הוא ענין של **'בקי ברצוא'**, ועתה סיום הפסוק הוא: **"וְשָׁבְתָּ שָׁבְיוֹ"** - שזה **'בקי בשוב'**; שמצד אחד אדם זוכה להתקרב אל הקב"ה ולעשות את הכל, ואף הוא יודע שיש **'מלחמה על אויביך'**, אבל הוא מבין שכל זה בגלל שהקב"ה פה, ורוצה לעזור לנו לחזור בתשובה, אזי אז: **"וּנְתָנוֹ ה' אֱלֹקֶיךָ בְּיָדֶךָ"** - הקב"ה יעזור לנו שזה יהיה **"בְּיָדֶךָ"**, הרומז לענין של **תפילה**, וכמ"ש (שמות יז, יב) **"וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה** עַד בֹּא הַשָּׁמֶשׁ", ותרגומו: **'פריסן בצלו'** - שאדם מבקש את הקב"ה, **ואם אתה תתפלל אל הקב"ה - תראה ניסים ונפלאות! תראה הַפְּךְ הטבע!**

ומהו **'הַפְּךְ הַטֶּבַע'**? **וכי יש יותר 'הַפְּךְ הַטֶּבַע' מאדם שזוכה לכבוש את יצרו - אם זה להתגבר על כעסו, אם זה לסיים עם המריבות והמחלוקת ולגרום שיהיה שלום-**

בית אמיתי - וכי יש משהו יותר גדול מזה?... אין 'הֶבֶּל הַטֶּבַע' יותר גדול מזה!

ואיך יזכה לזה? "**בְּיָדֶךָ**" - שאדם מתפלל על זה, הוא יודע שזוהי העצה שלו - להתפלל הרבה אל הקב"ה! ואזי אז: "**וְשָׁבְיתָ שִׁבְיוֹ**" - אתה תזכה להגיע להיות '**בקי בשוב**', דהיינו שתבין היטב איך אתה צריך להחזיק מעמד, ואפילו אם אתה עכשיו חוזר עכשיו לאותם מקומות שהיית בהם, מה תעשה עכשיו? היית במקומות כאלה לא טובים, וראית מה זה בני אדם שמכורים לדברים קשים, השם ישמור, ועכשיו אתה ב"ה חזק ואתה רוצה להחזיר את כולם? "**וְשָׁבְיתָ שִׁבְיוֹ**" - **אתה תוציא את כולם!** תעשה כזה חור ענק בבית האסורים ותגרום שכולם יברחו משם! ולא סתם '**יברחו**' אלא תּוֹרֶה להם את הדרך לאן יברחו, שלא סתם יברחו לסתם מקומות... תְּלַמֵּד אותם **איך ולאן** בורחים - מביאים להם ספרי רבינו, מחזקים אותם, ואזי אתה יוצא מן ה'שבי' שלך - "**וְשָׁבְיתָ שִׁבְיוֹ**", ואתה זוכה לחזור בתשובה שלימה...

זה הלימוד של חודש אלול!

הקב"ה יעזור לנו, שנזכה לנצל את חודש אלול הקדוש; הנה עוד מעט אנחנו כבר ב'**חצי אלול**', הבה ונקשר את ה'חצי הראשון' וה'חצי האחרון' ביחד - הרי כבר צריכים להכין את הכל כדי לנסוע לרבינו... צריכים כבר להכין המזוודות ואת החבילות, ומה הן ה'חבילות' האלו? הרבה תפילות להקב"ה, הרבה לימודי התורה - מסכת ר"ה, תיקוני זוהר, תהלים, כל מה שיכולים להכניס בתוך המזוודה... **מכניסים בתוך המזוודה כמה שיכולים כדי להגיע לרבינו מלאים וגדושים!**

הקב"ה יעזור, שנזכה להגיע לרבינו לחיים ולשלוסף ולפעול שנה טובה ומבורכת, שנת גאולה וישועה!

breslev.shely@gmail.com